

Håvard Bjordal:

NATUROPPLEVELSER VED IKEA 18. JUNI 2014 KL 19-20

Etter et møte i Klimaforum med tema «Grønne tak» den tidlig i april 2014, fikk jeg for første gang selv anledning til å befare IKEA-taket. Ved selvsyn observerte jeg da et vipepar og vi fant samtidig en ferdig reirgrop som det enda ikke var lagt egg i (dokumentert med foto). Takheking av vipe er tidligere ikke kjent og det var slik også av interesse i å følge og dokumentere utviklingen videre.

På dette grunnlaget fikk jeg etter avtale med IKEA anledning til å komme opp på taket igjen 18.06.14. Her fikk jeg også med en god kjenning og superfotograf; Ingvar Grastveit, samt min sønn Andres Bjordal som nylig skrev et innlegg om vipas tilbakegang; «Fuglar i Hordaland» nr. 1 2014.

Samtlige bilder som her er kopiert inn er tatt av Ingvar Grastveit. Han tok i går en rekke foto + video. Ingvar kan nok kontaktes (tlf. 9268 3212) hvis det er behov for bildene i høyoppløselig versjon, eventuelt også for videre fotodokumentasjon.

1. Befaring på IKEA-taket 18.06 – f.h. Odd Rune Bjørge, Jonny Hegertveit (IKEA) Håvard og Andres Bjordal. 2.+3. En enslig vipehunn markerte avledningsspill – indikasjon på hekking. 4. Reir med fire egg funnet.

5. På et nylig tilsådd jorde, ca 100 m fra IKEA-bygget ble også et vipepar med fire små (ca. en uke?) gamle unger observert. Muligens er vipeungenes far også far til kullet på IKEA-taket?? 6. På en sten i den tilrettelagte elva ved IKEA ble også en rødstilk observert 18.06. Tidligere har to rødstilker også vist markert hekkeadferd ved Banntjørn leke ved.

I tillegg til det som fremgår av bildene er følgende verd å merke seg:

Det er blitt observert minst 6 viper på IKEA-taket tidligere i vår, men ingen av de de IKEA-folkene kan med sikkerhet si om noen av disse var unger. Derimot kunne Jonny Hegertveit opplyse at han han 8. mai så reir med ett egg. Dette var om lag samme sted (reirgrop) som ble fotografert 3. april. Ved inspeksjon 18.06 fant vi faktisk tre gamle og tomme reirgroper på dette stedet. Det ble opplyst at vipa også hadde gjort hekkforsøk på dette stedet i 2013. Dette var første året med sedumtak, men ingen kan gi sikre opplysninger om egg eller unger fra fjoråret.

I tillegg til vipene er det flere ganger observert et par tjeld på IKEA-taket. De var borte i går, men Jonny Hegertveit hadde observert tjeld med unger i månedsskiftet mai/juni.

I tillegg til vipeobservasjonen på taket observerte vi på et tidspunkt 4 viper i luften og et par viper med 4 relativt nyklekte unger ble sett på et jorde ned mot NV-siden av Banntjørn. Da det det var påfallende at vipa på IKEA-taket var alene – «uten hjelp» fra en hann, er det nærliggende å tro at maken deles med vipehunnen på jordet like ved – og at hannen derfor prioriterer vakthold av ungene fremfor eggene? Dette burde vært sjekket sikkert ut.

Både tidligere og dette året har et par rødstilk varslet på en slik måte at den med stor sannsynlighet hekker i området der Banntjørn renner ut i den nyrestaurerte elva. Rødstilken som ble observert er trolig fra dette kullet.

I sum har IKEA og det tilrettelagte området (elva, murene og vollene rundt bygningen) stort potensiale for å utvikle et rikt biologisk mangfold. Funn av tre reirgroper + nå dette vipereiret med egg ca 100 m lenger Ø-SØ, viser at biotopen av med sedum-planter på taket er blitt en attraktiv hekkeplass for viper (som kommer igjen tross for kanskje flere mislykkede forsøk tidligere). Det at vipene generelt er i tilbakegang, men likevel «satser» på dette området, indikerer også kvalitetene. Det samme kan sies om rødstilken og et tett bestand linerler langs elva.

Det er også gledelig å konstatere at IKEA har vært villig til å bruke mye ressurser og fagkompetanse på miljøvennlig tilrettelegging. Det er nå mange indikasjoner på at dette fungerer etter hensikten. Ganske sikkert er dette bare begynnelsen på en spennende utvikling som før følges og dokumenteres videre.

Til slutt må det påpekes at enslige kull, små vipekolonier er svært utsatte – her kanskje spesielt for kråker. Heldigvis er taket ikke tilgjengelig uten nøye adgangskontroll. Viktig å vise forsiktighet – og begrense/sile adgangen.